

**ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ У ПРОВЕДЕННІ СПЕЦСЕМІНАРУ
З ПРОБЛЕМИ НЕПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Мосякова І. Ю.

Україна, м. Мелітополь, Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Успішність проведення спецсеминару з проблеми неперервного професійного розвитку із педагогами закладу позашкільної освіти залежить від підготовчої роботи. І теорія, і практика неперервної професійної освіти вказує на залежність даної роботи від професійних і особистісних якостей ведучого, який розробляє технологію проведення такої форми роботи. Важливим для ведучого семінару є: міцність педагогічних знань, вміння презентувати різноманітні психолого-педагогічні технології, готовність до самостійного отримання інформації, що зацікавить цільову аудиторію, у даному випадку – досвідчених педагогів закладів позашкільної освіти.

Наголосимо, що несприятливим чинником, який може гальмувати цей процес, є фрагментарна обізнаність педагогів закладу позашкільної освіти із можливостями, які розкриває неперервна професійна освіта, і саме на це спрямована представлена нами робота.

Зазначимо, що з питанням неперервної професійної освіти на сьогодні пов'язано різноманітні дисертаційні дослідження, серед яких праці, в яких висвітлено особливості навчання в інститутах післядипломної освіти (В. Буренко [1]); професійна підготовка і перепідготовка вчителів у вищих педагогічних закладах освіти (Г. Кловак [2]); робота центрів підвищення кваліфікації (М. Міненко [4]); наукові основи підготовки управлінських кадрів для освіти (Л. Кравченко [3]) та ін. Також існують наукові розвідки, що присвячені неперервній професійній освіті науково-педагогічних працівників

університету [6], питанням нормативного забезпечення у реалізації концепції неперервної освіти [7] та ін. Але незважаючи на досить широке поле досліджень, що розкривається для неперервної професійної освіти, для педагогів закладу позашкільної освіти наукових та методичних праць досить обмежена кількість.

Отже, постає питання про розробку технологічних аспектів для проведення спецсеминару, на якому мають бути підняті питання неперервної професійної освіти педагога закладу позашкільної освіти.

Ідеї неперервної професійної освіти мають певну історію і розвиток. Наголосимо на Меморандумі про навчання впродовж життя (2000), в якому йдеться про те, що сучасні європейські країни переживають масштабні зміни, що зумовлені появою нових цифрових технологій, біотехнологій, що змінюють життя, розширенням культурного кругозору людей, із одного боку, а із іншого – ризику, невизначеність: «Люди, – йдеться у Меморандумі, – мають свободу приймати різноманітний спосіб життя, але однаково відповідальність за формування власного життя. Більше людей залишається в освіті та навчанні довше, але розрив збільшується між тими, хто має достатню кваліфікацію, щоб утриматися на плаву ринку праці та тих, хто безповоротно залишається на другому плані» [5, с. 7]. Також у даному Меморандумі вказано на тенденцію швидкого старіння, що змінює і самий професійний склад працівників і попит на різноманітні послуги – медичні, соціальні, освітні. Отже, потреба у неперервному професійному розвитку працівників, у тому числі і педагогів закладів позашкільної освіти, є нагальною.

Серед різноманітних визначень даного процесу, як на нашу думку, слушним видається таке: «неперервна професійна освіта – процес, спрямований на всебічний розвиток особистості, систематичне поповнення знань, умінь і навичок упродовж життя для інтелектуального, культурного і духовного розвитку особистості, удосконалення професійної компетентності та духовних потреб людини» [1, с. 8]. Дотримуючись даного визначення, ми розробили

технологію проведення спецсемінару із педагогами закладу позашкільної освіти.

Технологія проведення спецсемінару ґрунтується на основних компонентах: мета, завдання, різноманітні методи для підготовки і збору інформації, етапи роботи, рефлексія.

Метою технології є: підвищення якості процесу неперервної професійної освіти педагога закладу позашкільної освіти.

Основні завдання: навчити педагога закладу позашкільної освіти самостійно визначати цілі професійного розвитку, враховуючи власні вікові та психологічні особливості; розвивати готовність до отримання неперервної професійної освіти.

Методи для підготовки і збору інформації: анкетування, тестування, спостереження за діяльністю педагога закладу позашкільної освіти і їх міжособистісною взаємодією із колегами, вихованцями (учнями), слухачами, опитування педагогів, аналіз, синтез отриманої інформації.

Для проведення спецсемінару ми поділили педагогів на творчі підгрупи (п'ять осіб) і надали кожній підгрупі свої дослідницькі завдання.

Для першої підгрупи слід було висвітлити такий напрям «Потенціал неперервної професійної освіти для розвитку педагогів закладів позашкільної освіти».

Основні питання:

1. Наукові основи неперервної професійної освіти для розвитку педагогів закладів позашкільної освіти.

2. Андрагогіка – наука про освіту дорослих.

3. Основні принципи професійного розвитку педагогів закладів позашкільної освіти.

4. Інноваційні технології у професійному розвитку педагогів закладів позашкільної освіти.

5. Міжособистісна взаємодія педагогів закладів позашкільної освіти із їх колегами і здобувачами позашкільної освіти.

6. ТОП-10 причин для покращання якості неперервної професійної освіти педагога закладу позашкільної освіти.

7. Вимірювання власного професійного розвитку: діагностичні методики, тести.

Для другої творчої підгрупи передбачено висвітлення іншої проблеми: «Цінності неперервної професійної освіти для педагога закладу позашкільної освіти».

Основними питаннями для розгляду є такі:

1. Проблеми занурення педагога закладу позашкільної освіти до розгортання власного культурно-освітнього простору.

2. Руїнація власного професійного розвитку через недостатню поінформованість щодо нових педагогічних знахідок у позашкільній освіті: яких знань зазвичай бракує?

3. Наслідки стагнації професійного розвитку через фрагментарність знань у сфері позашкільної освіти.

4. Позитивні і негативні впливи засобів масової інформації на неперервну професійну освіту педагога закладу позашкільної освіти.

5. Способи вирішення конфліктів із вихованцями (учнями), слухачами закладів позашкільної освіти: підвищення рівня конфліктологічної компетентності як необхідність сучасності.

6. Зведення міжособистісного спілкування для неперервного професійного розвитку із педагогами інших закладів позашкільної освіти.

7. Чинники, що приводять до професійної деградації педагогів закладу позашкільної освіти.

Для третьої творчої підгрупи потрібно розробити таку проблему «Оптимізація зусиль педагогів закладу позашкільної освіти з питань неперервного професійного розвитку».

Основні питання:

1. Ключові положення Закону України «Про позашкільну освіту».
2. Основні підходи до навчання у дорослому віці (андрагогічний, особистісно орієнтований, компетентнісний, персоналізований та ін.).
3. Освітня діяльність закладів позашкільної освіти: основні напрями.
4. Побудова програм для спільної організації освітнього процесу у закладі позашкільної освіти.
5. Інформаційно-комунікаційні технології для неперервного професійного зростання педагога закладу позашкільної освіти.
6. Мотивація педагога закладу позашкільної освіти для неперервного професійного зростання.
7. Інноваційні методики та технології для практики роботи педагога закладу позашкільної освіти.
8. Емоційний стан педагога закладу позашкільної освіти.
9. Зміст діяльності педагога закладу позашкільної освіти з питань неперервного професійного розвитку.

Для четвертої творчої підгрупи підготовлена така проблема «Поетапна освіта педагога закладу позашкільної освіти впродовж життя як умова особистісного і професійного розвитку».

Основними питаннями для розгляду визначено такі:

1. Системність у залученні педагога закладу позашкільної освіти до освіти впродовж життя.
2. Нові напрями неперервної професійної освіти: дослідження, практики.
3. Змістовна основа для зведення неперервного професійного зростання педагога закладу позашкільної освіти.
4. Значення якості освіти впродовж життя для педагога закладу позашкільної освіти.
5. Неформальна, формальна і інформальна освіта для педагога закладу позашкільної освіти: можливості і перспективи.

6. Основні проблеми, із якими стикається педагог закладу позашкільної освіти і можливості їх подолання.

7. Новий ринок освітніх послуг для позашкільця в умовах пандемії.

8. Стабільні стратегії неперервного професійного зростання педагога закладу позашкільної освіти.

Після опрацювання цих питань кожна з творчих груп на спільному семінарі розкриває свою проблему, надає аргументовані доповіді щодо стану окресленої проблеми, пропонує рішення для покращання якості власного професійного зростання. Запропоновані варіанти рішень можна звести у спеціальну програму заходів, які зможуть бути придатними для використання у закладах позашкільної освіти.

Таким чином, дана технологія, в якій особлива увага надається неперервному професійному зростанню, спільно розглядається педагогами закладів позашкільної освіти, що відіграє позитивну роль. Перспективним є розробка спеціальних діагностик для вимірювання якості неперервної професійної освіти педагогів закладів позашкільної освіти, розгляд існуючих практик як на теренах нашої держави, так і у всьому світі.

Література:

1. Буренко В.М. Андрагогічний підхід до професійної перепідготовки вчителя гуманітарного профілю: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. – Київ, 2005. – 22 с.
2. Кловак Г.Т. Генеза підготовки майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах України (кінець ХІХ - ХХ століття): Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.01. Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Київ, 2005. – 40 с.
3. Кравченко Л.М. Наукові основи підготовки менеджера освіти у системі неперервної педагогічної освіти: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ, 2009. – 39 с.
4. Міненко М.П. Науково-теоретичні основи діяльності центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій в Україні: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.03. Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — Дніпропетровськ, 2005. — 20 с.
5. A Memorandum on Lifelong Learning (2000)

https://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf

6. Lypova, I., & Bulvinska, O. (2020). Безперервний професійний розвиток науково-педагогічних працівників університету: теоретичні підходи і моделі. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, (4), 14–22. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.4.2>
7. Sysoieva, S., & Protsenko, O. (2020). Реалізація концепції неперервної освіти в європейському освітньому просторі: нормативне забезпечення. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, (2), 78–84. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.2.11>